

Gerontologinen väkivaltatyö

Ikääntyvien kanssa tehtävän väkivaltatyön erityispiirteitä

Suvanto ry

suvantory.fi

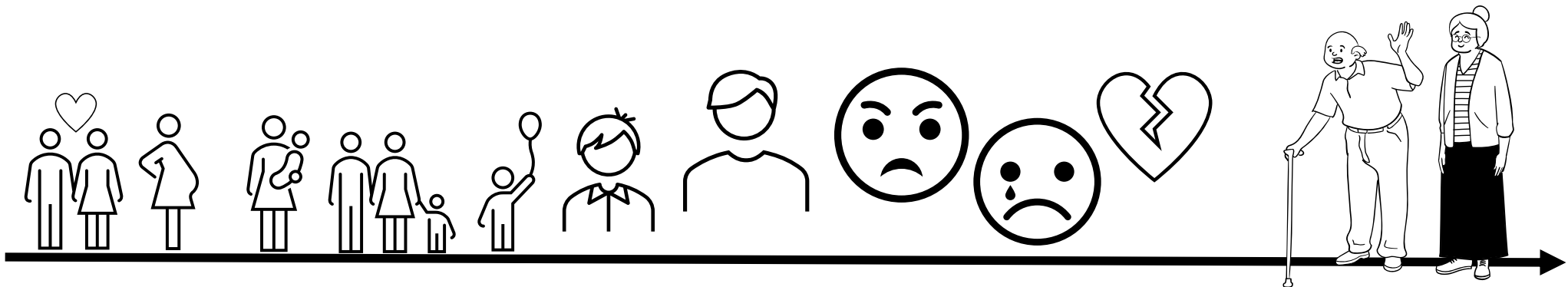
Elämänkaari ajattelu väkivaltatyössä

- Ihmisen elämänkaarelle mahtuu useita elämän merkittäviä käännteitä ja tapahtumia
- Aikajänne nuoruudessa solmitun avioliiton ja vanhuudessa rakoilevan liiton välillä on elämän mittainen
- Väkivalta on voinut kulkea mukana koko elämänkaaren aikajanalla. Se on voinut muuttua muotoaan vuosien aikana sekä raaistua

Lähisuhdeväkivallan erityispiirteet, kun tekijänä on ikääntyneen lapsi tai lapsenlapsi

- Kokijan ja tekijän välinen tunneside on pitkäkestoinen, jota ikääntyneen ei ole helppo rikkoa tai katkaista
- Kokijan ja tekijän välisessä riippuvuussuhteessa tunnekokemukset häpeä, syyllisyys ja pelko, estävät kokijaa hakemasta apua ja tukea
- Kokija usein tuntee syyllisyyttä epäonnistumisesta vanhempana ja haluaa suojella lasta/lapsenlasta
- Ikääntynyt kantaa huolta tekijästä pitkälle tulevaisuuteen, jopa oman elinaikansa kantamattomiin

Ikääntyneen väkivallan kokijan heikkeneminen

- Kokija alistuu väkivaltaiseen elämään, koska hänellä ei ole voimia ja keinoja väkivallasta selviytymiseen
- Pitkittynyt väkivallan kokemus altistaa masennukselle ja muille sairauksille
- Riippuvuussuhde väkivallan tekijään altistaa taloudelliselle hyväksikäytölle
- Yksinäisyys altistaa nettirakkaus huijauksille
- Puutteelliset digitaidot altistavat taloudellisille huijauksille

Ikääntyneen väkivallan tekijän heikkeneminen

- Tekijä pyrkii kaikin keinoin olemaan hallitseva, kontrolloiva ja valtaa pitävä lähisuhteessa
- Tekijän heikentyessä sekä fyysisesti että psyykkisesti, voivat väkivallan teot raaistua, koska tekijä ei voi luopua vallasta tai hän ei kestä sitä, että kokija ei heikkene kuten hän
- Tämä pahimmassa tapauksessa voi johtaa siihen, että tekijä uhkaa vahingoittaa itseänsä ja/tai kokijaa

Suvanto ry

suvantory.fi

Lähisuhdeväkivallan roolien vaihtuminen, kun kokijasta tulee tekijä

- Kokija on pitkään lähisuhteessa kokenut lähisuhdeväkivaltaa
- Kokijan ja tekijän välisessä suhteessa tunnekokemukset häpeä, syyllisyys ja pelko ovat estäneet hakemasta apua ja tukea
- Väkivallan tekijä heikkenee esimerkiksi sairauden myötä ja kokija alkaa auttamaan/hoitamaan tekijää
- Tämä voi altistaa siihen, että kokija lähtee kostamaan tekijälle aiemmin kohtaamaansa väkivaltaa. Sen seurauksena kokijasta tulee tekijä

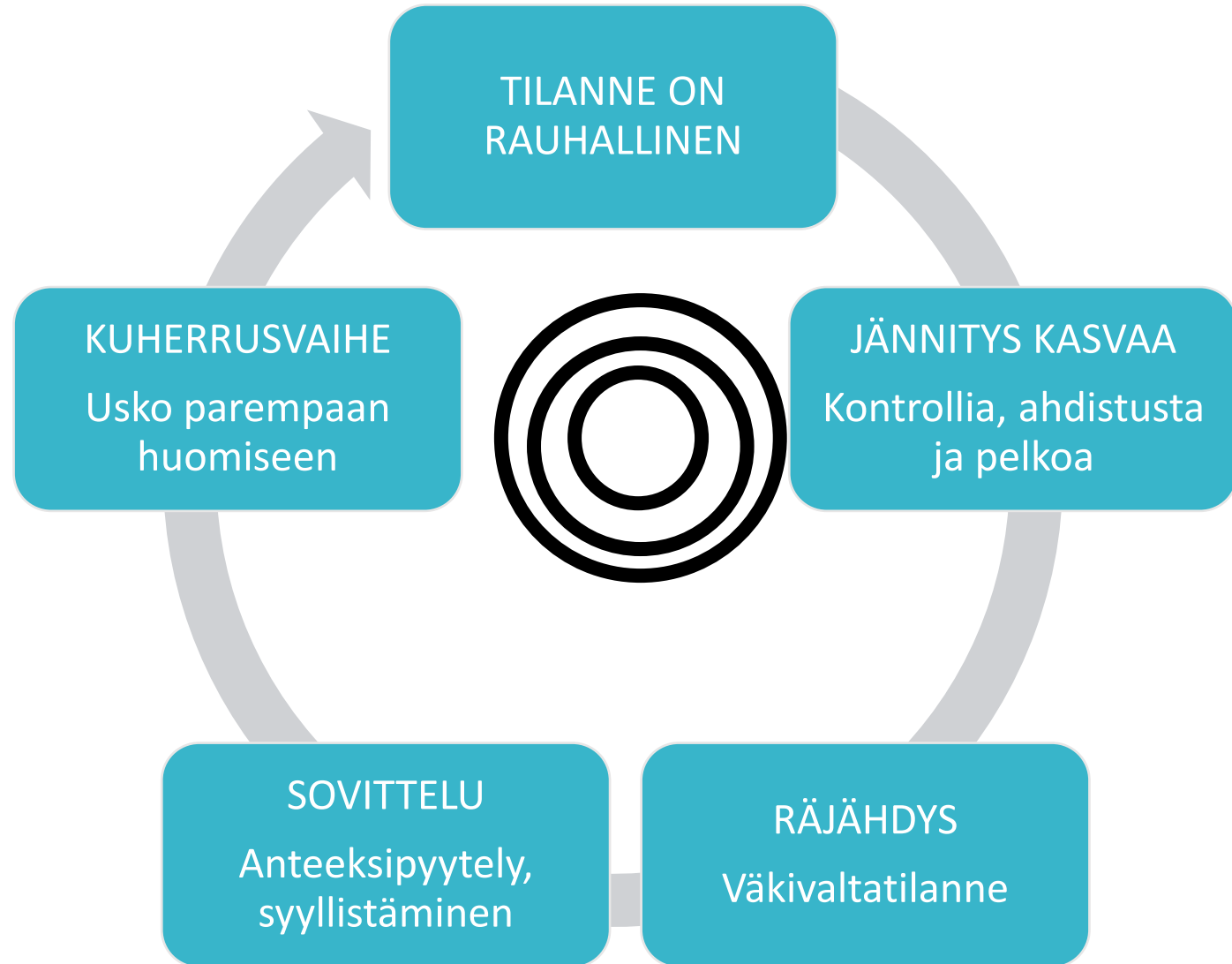
Gerontologinen reppu

- Ikääntynyt henkilö kantaa repussa mukanaan elämäntarinaansa
- Ikääntyneiden kanssa tehtävässä väkivaltatyössä korostuu elämän kerroksellisuus

On katsottava taaksepäin elettyyn elämään, jotta voi päästä eteenpäin ja rakentaa tulevaa. Eheytyminen on luopumista ja irti päästämistä repun painolastista.

Väkivallan kierre

(Mukailtu lähteestä: Walker, Lenore. The Battered Woman. New York: Harper and Row, 1979)

Väkivallan kierteen gerontologiset vuosirenkaat

Ikääntyneen väkivaltaisen ihmissuhteen aikajänne voi olla useita vuosikymmeniä.

Väkivallan kierre on voinut toistua satoja ellei tuhansia kertoja vuosikymmenien aikana.

Jokaisella on oikeus turvalliseen ikääntymiseen.

Matka kohti muutosta, kehän ulkoreunalle

Jokainen koettu väkivallan kierre kerryttää matkaa.

Matka muutokseen voi olla pitkä ja samalla väkivallan kokemus on syvällä.

Yksikin väkivallan kierre voi olla kohtalokas.

esim. 1 väkivallan kierre = 1 km

Esim. 30 vuoden väkivaltaisessa suhteessa, jossa väkivaltaa ollut 2 x kk:ssa, matkaa ulkokehälle = 720 km

Gerontologinen väkivaltatyö käytännössä

Kokijan kokemus lähisuhdeväkivallasta on voinut olla vuosikymmeniä kestävä, joten gerontologisen väkivaltatyön keinoin kokijan/tekijän auttaminen vaatii usein pitkäkestoista työskentelyä.

- Ikääntymisen tuomat muutokset huomioiden, riittävän turvallisen ja tasapainoisen tilanteen tavoittelemisen ja saavuttaminen, voi olla onnistuminen ja merkityksellinen muutos kokijan/tekijän kannalta
- Verkostotyö on tärkeää, sillä monesti kokijan/tekijän kyky hoitaa omia asioita ja selvitä arjesta on alentunut. Mahdollisesti tarvitaan palvelujen käynnistämistä turvallisen elämän tueksi

Gerontologisessa väkivaltatyössä huomioitavaa

- Ammattilaisen tulee tunnistaa ja ymmärtää ikääntymisen ja sairauksien mahdollinen vaikutus tekijän väkivaltaiseen käytökseen
- Työskentelyssä tulee huomioida kokijan/tekijän fyysiset rajoitteet ja mahdollisten apuvälineiden käyttö. Varmistaa, että yhteydenpito ja työskentely huomioi autettavan kognitiiviset sekä digitaaliset taidot
- Ammattitaitoa on tunnistaa ja tunnustaa, koska enää väkivaltatyön keinoin kokija/tekijä ei enää ole autettavissa. Tällainen tilanne voi tulla kyseeseen esimerkiksi silloin kun autettava henkilö on sairastunut muistisairauteen

Kiitos!

Turvallisen vanhuuden puolesta- Suvanto ry Yhteystiedot

Toiminnanjohtaja
Janne Pulkkinen
P. 050 469 0050
janne.pulkkinen@suvantory.fi

Väkivaltatyön asiantuntijat

Elina Mattila
P. 050 444 8236

elina.mattila@suvantory.fi

Susanna Rikkinen
P. 050 572 2872

susanna.rikkinen@suvantory.fi